

SOLDATEN VAN NAPOLEON

OVERLEDEN IN HET VOORLOPIG MILITAIR HOSPITAAL

TE VLIERBEEK EN INGESCHREVEN IN

HET OVERLIJDENREGISTER VAN PELLENBERG

J.B. Hous bespreekt in de Leuvense Kroniek (3) *“In de gewezen abdij van Vlierbeek zijn nu ook zieken, zij hebben al het zeekalf (wat hij daarmee bedoelde, konden we niet achterhalen)”*. In ieder geval vinden we in de lijsten allerlei ziekten terug.

Ook wordt de zelfde melding gemaakt door E. Van Even (2) - *“Met de landing van de Engelsen op het eiland Walcheren (Nederland) in 1809, wordt de abdij van Vlierbeek in gebruik genomen als militair hospitaal, waar ook op 20 juli 1815 gewonde Pruisische soldaten werden opgenomen, die daar verbleven tot 18 september 1815, gewonde soldaten die werden afgevoerd van het slagveld van Waterloo”*.

Het groot aantal paardenvolk die op 21 november 1809 in Leuven aangekomen zijn en die te Veltem, Winksele, Herent, Wilslele en Erps-Querps verbleven in kampementen kan een verklaring zijn waarom er 206 soldaten aan de gevolgen van een ziekte in het militair hospitaal overleden zijn (1).

In die Leuvense kroniek (1) wordt er melding gemaakt: *“6 oktober 1809 is er aangeplakt en uitgebeld dat de principaalste burgers van de stad Leuven verzocht waren dekens en hemden te geven voor de zieken in de twee hospitalen, die van de abdij van Vlierbeek en het witheren college”*. De zieken die er waren was zeer groot, zo vermeld de schrijver verder maar er zijn er weinigen die sterven”. Nochtans vermeldt dezelfde schrijver op 8 november dat men zegt dat er nu veel sterven in het hospitaal van Vlierbeek (Militair hospitaal).

Bij verder onderzoek vind ik een inventaris over de openbare onderstand Leuven onder rubriek “Militair hospitaal Vlierbeek (3) de volgende dossiers:

N° 7068 – 7073 Hôpital de Vlierbeek, sous Pellenberg

7068	Mouvement des malades et des blessés; états mensuels et journaliers du 21 septembre 1809 à janvier 1810.	1 liasse
7069	Décomptes trimestriels des journées des militaires malades ou blessés (21 septembre 1809-février 1810).	1 liasse
7070	État nominatif des militaires et des personnes attachées à l’armée décédées Pendant les mois d’octobre, novembre, décembre 1809 et janvier 1810.	1 liasse

-
- 1) Leuvense Kroniek (178-1829) van J. B. Hous, gepubliceerd door J. de Kempeneer, bibliothecaris van de Geschied- en Oudheidkundige kring te Leuven en omgeving, uitgeverij RIPOVA.
  - 2) Louvain dan le Passé et dans le Présent, volume 1 door Eduard Van Even.
  - 3) Inventaire Des Archives de l’assistance Publique de la Ville de Louvain par M. Bourguignon RAL N°68 1-2

7071	Effets des militaires décédés ou évadés : inventaires, procès-verbaux de vente (septembre 1809 – février 1810)	1 liasse
7072	Matériel de l'hôpital : estimation (1809-1810)	1 liasse
7073	Comptes des Journées d'hospitalisation (3e et 4e trimestres 1809, 1er trimestre 1810)	1 liasse

Dossier 7068 is een dossier dat de dagelijks volgde hoeveel soldaten er in het hospitaal aanwezig waren, hoeveel er binnenkwamen, aantal ontslagenen, aantal geëvacueerden, aantal doden, blijvende soldaten op het einde van de dag. Daarbij is er ook een kolom onderverdeeld in aantal koortsachtige- venerische ziekten en gewonden. Zonder vermelding van namen.

Dossier 7069 is een dossier die de telling van dagen weergeeft in het hospitaal van Vlierbeek zieke en gewonde soldaten van het Franse leger behandelde tijdens een bepaalde periode.

Zo vinden wij in dat dossier:

- Voor de periode: 4de trimester 1809, aantal ziektedagen per korps.
- Voor de periode: 1ste trimester 1810, aantal ziektedagen per korps.
- Beknopt verslag over de militairen die verzorgd zijn geweest in het hospitaal van Vlierbeek, tijdens de maanden augustus, september, oktober, november, december 1809 en januari, februari 1810 met de notering van het aantal ziektedagen. “daaruit kunnen we aflezen dat er in totaal 37.360 ziektedagen waren voor koortsachtige en 112 dagen voor gewonden, geen ziektedagen voor venerische ziekten en geen ziektedagen voor de ziekte Galleux, in een andere kolom staat het aantal overleden vermeld per maand: september 1809: 26, oktober 1809: 75, november 1809: 57, december 1809: 67 en in januari 1810: 162.

Dossier 7070 is een dossier met de nominatieve lijst der soldaten die overleden zijn in de maanden oktober, november en december van het jaar 1809 en januari 1810 met de vermelding van het: regiment, het bataljon, de compagnie, de ouderdom, de naam van de soldaat, de afkomst, datum van opname, datum van overlijden en de ziekte waaraan hij gestorven is. Dit dossier heeft gediend om de overlijdensakten op te stellen in de gemeente Pellenberg (zie onderstaande lijst).

Dossier 7071 is een dossier waarin:

- 1) Proces verbalen over het verkopen van de goederen afkomstig van de militairen gestorven of gevlucht in het hospitaal van Vlierbeek, die noch aan de kledij noch aan de kleine uitrusting toe behoorden het jaar 1809 en 1810, N° 186 van den inventaris. Men leest er in af: nummer van de nominatieve lijst, naam en voornaam van de soldaten in alfabetisch orde, afkomst met de vermelding van de departementen, de graad die men had, het korps, de dag van aankomst en de dag van overlijden in het hospitaal van Vlierbeek, een opsomming van goederen verkocht of terug gegeven aan de familieleden van de soldaten (waaronder: kleren, vesten, onderbroeken, broeken, hemden, kousen, enz...), som van de verkoop, naam van de koper, aanmerkingen.

- 2) De nominatieve lijst van militaire uit diverse korpsen die overleden zijn in het hospitaal van Vlierbeek onder Leuven, en gedetailleerde opsomming van de bewapening en kleding hen toebehorend waarvan de econoom die zaken zich toeëigende. Exercice de l'an 1810, N°187 van de inventaris. Men leest er in af: naam en voornaam, plaats van geboorte, naam van het departement, korps of dienst, bataljon of eskadron, compagnie, detaillering van de goederen die door de econoom zijn toegeëigend (opsomming van de goederen: sabels, geweren, patroontas, bajonet, kapotjas, kleren, korte broeken, vesten, lange broeken, schoenen, hemden, beenkap zwart, beenkap grijs, zakdoeken, kousen, hoeden, cols, bouche de police, sac à peau), aanmerkingen.

Dossier 7072 geeft weer onder de vorm van verslagen hoeveel het ziekenhuis koste voor bedden, matrassen, en allerhande benodigdheden. In een van die verslagen zitten er een drietal "sortie par billet":

- 1) Le nommé Donkel Nicolas, soldat dans la 108ème régiment de ligne, âgé de 20 ans natif de Brassen canton de...., département de Forret domicilié de droit à ..., entré le 10 du mois d'octobre 1809 à l'Hôpital de Vlierbeek par* évacuation est sorti cejour'hui 30 du mois d'octobre 1809 par Billet
- 2) Delfrère François, soldat dans la 32ème régiment de ligne 3ème compagnie 2ème bataillon provisoire, fuselier, natif de Matztze, canton de..., département de ..., et Loire, domicilié de droit à ..., entré le 10 du mois d'octobre 1809 à l'hôpital de Vlierbeek par évacuation est sorti cejour'hui 30 du mois d'octobre 1809 par Billet.
- 3) Terret Jean Baptiste fuselier dans la 3ème légion du pas de Calais, âgé de 29 ans natif d'Humieres canton de...., département de Pas de Calais domicilié de droit à ..., entré le 24 du mois de novembre à l'Hôpital de Vlierbeek, par évacuation est sortie (woord doorgehaald en vervangen door) « déserté » cejour'hui 13 du mois de décembre 1809. Est entré dans l'Hôpital de Malines par Billet le 14 novembre 1809 et évacué vers Vlierbeek le 24 novembre 1809, op dit billet staat dan ook, geschreven als opmerking : vue second billet signé par,..... à porté cet homme mort le 12 décembre 1809. Wat men toch zeggen kan in oorlogstijd ?

Dossier 7073 behandelt een nominatieve lijst van soldaten met de vermelding van de aantal dagen dat de soldaat verbleven heeft in het hospitaal van Vlierbeek. Het is opgesteld per korps en per trimester, bevat een zeer groot aantal militairen, dat in het hospitaal van Vlierbeek verbleven hebben (waaronder een groot aantal Belgen).

De volgende soldaten heb ik willekeurig uit de lijsten gehaald als voorbeeld:

- Blondeel Bernard, fuselier in de 2de compagnie, 5de bataillon, 122ste régiment van de 3ème ½ brigade provisoire de ligne, oud 19 jaar, afkomstig van Iseghem (dep. De la Lys), geëvacueerd uit het ziekenhuis van Mechelen op 27 september 1809, verblijf: 3 en ½ dag in het hospitaal van Vlierbeek.
- Gullot Emmanuel, fuselier 1ste compagnie, 5de bataillon, 19de régiment, 6ème ½ brigade d'infanterie de ligne, oud 24 jaar, afkomstig van Cautignies (dep. De l'Escaut), geëvacueerd uit het ziekenhuis van Mechelen op 29 september 1809, verblijf: 1 en ½ dag in het hospitaal van Vlierbeek

- Missen Bartholomy, fuselier 1ste compagnie, 5de bataillon, 19de régiment, 6ème ½ Brigade d'infanterie de ligne, oud 29 jaar, afkomstig van Velthe (dep. Meuse inferieure), geëvacueerd uit het ziekenhuis van Mechelen op 29 september 1809, verblijf: 1 en ½ dag in het hospitaal van Vlierbeek.
- Steijns Bishop Jean, fuselier 4ste compagnie, 5de bataillon, 17de régiment, 6ème ½ brigade d'infanterie de ligne, oud 29 jaar, afkomstig van Maëstreick (Maastricht) (dep. Meuse inferieure), geëvacueerd uit het ziekenhuis van Mechelen op 29 september 1809, verblijf: 1 en ½ dag in het hospitaal van Vlierbeek.
- Lute Jean, fuselier 1ste compagnie, 5de bataillon, 19de régiment, 6ème ½ brigade d'infanterie de ligne, oud 18 jaar, afkomstig van Massène (dep Meuse Inferieure), geëvacueerd uit het ziekenhuis van Mechelen op 29 september 1809, verblijf: 1 en ½ dag in het hospitaal van Vlierbeek.
- Debaque Guillaume, fuselier in de 3de compagnie, 5de bataillon, 50ste régiment, 7ste ½ brigade provisoire de ligne, oud 23 jaar, afkomstig van Tournère (dep de Dyle) geëvacueerd uit het ziekenhuis van Mechelen op 29 september 1809, verblijf: 1 en ½ dag in het hospitaal van Vlierbeek.
- Debaye Elie, grenadier in de 7de compagnie, 1ste bataillon, 1ste légion de Garde Nationale, oud 25 jaar, afkomstig van Lille (Dep du Nord), geëvacueerd uit het ziekenhuis van Mechelen op 21 september 1809, verblijf: 9 en ½ dag in het hospitaal van Vlierbeek.

Opmerking: dit dossier zal behandeld worden in een aparte brochure daar het bestand veel te groot is.

De lijst van de overleden soldaten te Pellenberg (4) (waarvan ook sprake in dossier 7070)

Jean Maria Gaillard (Guillard), fuselier in het 50ste Lignie regiment, 3de bataljon, 3de compagnie, geboren te IJsignias (dep. des Côtes du Nord), overleden op donderdag 5 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 29 september 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Servaj Leonard, fuselier in de reserve compagnie van het departement de L'ourthe, 3de bataljon, 3de compagnie, geboren te Flesiu (dep. de L'ourthe), overleden op donderdag 5 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 1 oktober 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Franciscus Vergue, fuselier in het 51ste linieregiment infanterie, 3de bataljon, 3de compagnie, geboren circa 1790 te Vaupanout (dep. de la Meuse), overleden op donderdag 5 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 29 september 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek,

---

4) Burgerlijke Stand Pellenberg - Overlijdensregister

aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Henry Masson, fuselier in het 2de bataljon, 6de compagnie van de Garde National, geboren circa 1785 te Vorijiers (dep. des Ardennes), overleden op zaterdag 7 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 29 september 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Nicolas Beaupin, fuselier in de reserve compagnie de l'Ourthe, 2de bataljon, 6de compagnie, geboren circa 1779 te Verviers (dep. de l'ourthe), overleden op zondag 8 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 29 september 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Nicolas Lerat (Le Ruet), fuselier in het ardeens legioen, 1ste bataljon, 6de compagnie, geboren circa 1788 te Haimontreuil (dep. des Ardennes), overleden op maandag 9 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 1 oktober 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Aimable Boulanger, fuselier in het 1ste legioen, 2de cohorte, 1ste bataljon, 6de compagnie, van de Nationale Garde, geboren te Mehain (dep. de Jemappe), overleden op zaterdag 14 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 27 september 1809, overleden aan (gangrène) gangreen synoniem voor koudvuur, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Laurent Rognette, fuselier in de reserve compagnie des ardennes, 1ste bataljon, 1ste compagnie, geboren te Hau de le Vivière (dep. des Ardennes), overleden op zaterdag 14 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 1 oktober 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

Etienne Lamblau, fuselier in het 72ste regiment, 5de bataljon, 3de compagnie, geboren circa 1788 te Supoterie (dep. du Nord), overleden op maandag 16 oktober 1809 te Pellenberg, datum van opname in het militair hospitaal: 27 september 1809, overleden aan koorts, in het militair hospitaal van Vlierbeek, aangifte gedaan door de heer Feuillet econoom van het voorlopig militair hospitaal van Vlierbeek onder Pellenberg.

*Daniël Notredame
(wordt vervolgd)*